Minister Przemysłu

Marzena Czarnecka

BM-I.053.48.2025.AZ

Katowice, 2025-07-07

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo z 27 czerwca 2025 r., znak: BPS/043-37-894/25 dotyczące oświadczenia złożonego przez senatora Krzysztofa Bieńkowskiego wspólnie z innymi senatorami podczas 37. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 czerwca 2025 r. uprzejmie informuję, co następuje.

Przedmiotowe oświadczenie traktuję jako wyraz troski o reaktor jądrowy MARIA, który działa w Narodowym Centrum Badań Jądrowych w Otwocku-Świerku. W pełni podzielam państwa zdanie co do jego znaczenia dla polskiej nauki i medycyny. Dlatego Ministerstwo Przemysłu dokłada wszelkich starań aby długoterminowo zapewnić jego działanie. W tym celu realizowany jest wieloletni program modernizacji reaktora, który umożliwi jego działanie przez przynajmniej kolejne 20 lat. Pracujemy również nad dodatkowym, stabilnym finansowaniem dla działalności reaktora.

Odnosząc się do państwa postulatów, chciałam zauważyć, że polskie przepisy już teraz wprowadzają zróżnicowanie pomiędzy małymi reaktorami o mocy do 100 MW cieplnych, a większymi jednostkami. Dlatego reaktor MARIA jest kwalifikowany zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. 2001 Nr 3 poz. 18) do kategorii II zagrożeń. Większe reaktory, czyli reaktory energetyczne, będą kwalifikowane do kategorii I. Jeszcze mniejsze reaktory badawcze, o mocy do 2 MW, kwalifikuje się do kategorii III. Z tej kwalifikacji wynikają również inne wymogi związane z wyznaczaniem stref planowania awaryjnego. Dla elektrowni konieczne będzie wyznaczenie strefy wewnętrznej i zewnętrznej, dla reaktora MARIA wyłącznie tej drugiej.

Zgodnie z państwa postulatem to indywidualna ocena ryzyka jest podstawą do planowania awaryjnego, w szczególności do określania wielkości stref planowania awaryjnego. Polskie przepisy nie określają wprost ich wielkości. Ta zależy od wyników odpowiednich analiz bezpieczeństwa, które należy przedłożyć dozorowi jądrowemu, czyli Prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki, w toku ich zatwierdzania. W przypadku reaktora MARIA strefy te zostały już zatwierdzone i mają promień 4,7 km, a zatem znacząco mniejszy niż nieraz wskazywano. Ponadto, wskutek prowadzonej obecnie modernizacji reaktora, w szczególności zastosowania nowego układu filtrów, będzie możliwe ich pomniejszenie w przyszłości. Dlatego nie ma potrzeby zmian prawnych w tym zakresie, w szczególności nie są one konieczne do uzyskania nowego zezwolenia na eksploatację przez reaktor MARIA.
W tym zakresie problemem nie były obowiązujące przepisy, ale zbyt późne rozpoczęcie procedur związanych z uzyskaniem zezwolenia przez NCBJ, między innymi niewyznaczenie

+48 (32) 433 33 30
http://www.gov.pl/przemysl
mp@mp.gov.pl

Ministerstwo Przemysłu
ul. Powstańców 30
40-039 Katowice

stref przed złożeniem wniosku o zezwolenie, a także liczne poprawki których wymagał sam wniosek. Obecnie czynione są szybkie postępy w tym zakresie, jak już wspominałam same strefy zostały już zatwierdzone. Wszystko wskazuje na to, że reaktor w lipcu wznowi pracę.
Odnosząc się do pozostałym postulatów zauważam, że dozór jądrowy ma możliwość wydania zaleceń i dopuszczenie do eksploatacji, ale wyłącznie kiedy są to niewielkie odstępstwa, niemające istotnego wpływu na bezpieczeństwo jądrowe. Należy tutaj podkreślić, że utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa jądrowego wszystkich instalacji jądrowych w kraju jest istotnym interesem publicznym.

Kluczową lekcją na przyszłość płynącą z tej sytuacji jest potrzeba długoterminowego wsparcia NCBJ, w szczególności w zakresie utrzymania i wzmocnienia odpowiednich kompetencji, tak aby taka sytuacja nie powtórzyła się w przyszłości. Wpisuje się to w potrzebę budowy kadr i kompetencji dla całego programu jądrowego. Ministerstwo Przemysłu będzie rozpoczynać inicjatywy w tym zakresie, niektóre z nich będą wymagać prac legislacyjnych. Dlatego chciałam prosić Państwa Senatorów o wsparcie w tym zakresie.

Dodatkowo chciałam poinformować, że zgodnie z informacjami przekazanymi do Ministerstwa Przemysłu przez Narodowe Centrum Badan Jądrowych dostawy radiofarmaceutyków do polskich odbiorców są realizowane przez Ośrodek Radioizotopów POLATOM zgodnie z harmonogramami.

Z wyrazami szacunku
Marzena Czarnecka
Minister
2025-07-07

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów